

Rozszerzony opis
i gra miejska:

zeskanuj kod QR

LEONARD PIETRASZAK

Szlakiem Wybitnego Aktora

ul. Gdańska 95

ul. Dworcowa 13

ul. Grunwaldzka 42

ul. Nowogrodzka 3

Kanał Bydgoski

Cmentarz Starofarny

ul. Mennica 7

ul. Długa 37

ul. Grunwaldzka 41

1 ul. Nowogrodzka 3

W latach 1950–1954 Pietraszak był uczniem dzisiejszego III Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Mickiewicza. Okres nauki w liceum wspominał jako jeden z najpiękniejszych etapów swojego życia - szkoła znajdowała się blisko domu, a dodatkową przyjemność stanowiły częste wizyty nad Kanałem Bydgoskim. Pietraszak utrzymywał silne więzi z kolegami ze szkoły, a skład swojej klasy pamiętał do końca życia.

2 Kanał Bydgoski

Całe dzieciństwo Pietraszaka ściśle związane było z Kanałem Bydgoskim. To tutaj młody Leonard najczęściej spędzał czas po lekcjach w pobliskiej szkole podstawowej i III Liceum Ogólnokształcącym. W wywiadach Pietraszak często zwracał uwagę, że z kanałem łączyły go naprawdę ciekawe wspomnienia. Od 2024 roku południowy bulwar nad kanałem pomiędzy Śluzą IV a Śluzą V nosi nazwę Bulwaru Leonarda Pietraszaka.

3 Grunwaldzka 41

Młody Leonard uczęszczał do Szkoły Podstawowej nr 20 im. Jana Matejki (obecnie jest to budynek Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 5). Dzięki nauczycielowi rysunku Pietraszak zainteresował się malarstwem i często odwiedzał miejscowe muzeum, gdzie podziwiał obrazy Leona Wyczółkowskiego. To doświadczenie stało się początkiem jego późniejszej pasji do malarstwa.

4 ul. Grunwaldzka 42

Po wojnie rodzina osiedliła się przy ul. Grunwaldzkiej 42 (dawniej 38). Swoją wolny czas Pietraszak spędzał na ulicach Okola – Grunwaldzkiej, Jasnej i Wrocławskiej - bawiąc się z rówieśnikami i grając w piłkę-szmaciankę. Przez pewien czas trenował także boks – wszak na sąsiedniej ulicy mieszkał Feliks „Papa” Stamm, słynny trener boksu. Jednak sprzeciw rodziców sprawił, że Leonard szybko zrezygnował z tej aktywności.

5 Cmentarz Starofarny

Leonard Pietraszak zmarł 1 lutego 2023 roku, pozostając do końca życia wierny swoim korzeniom. Zgodnie ze swoją wolą został pochowany na Cmentarzu Starofarnym w Bydgoszczy, w grobie matki. W trakcie życia uhonorowano go wieloma odznaczeniami, m.in. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”. W 2018 roku został także Honorowym Obywatelem Bydgoszczy.

6 ul. Mennica 7

Poza aktorstwem Pietraszak rozwijał również zainteresowania związane ze sztuką, zwłaszcza malarstwem. Z czasem stał się znawcą oraz kolekcjonerem dzieł, szczególnie prac Jana Stanisławskiego i jego uczniów. Razem z żoną, Wandą Majer-Pietraszak, przekazał swoją kolekcję Muzeum Okręgowemu im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy, podkreślając tym samym swoje przywiązanie do rodzinnego miasta. Aktor często odwiedzał Bydgoszcz, spacerował po Wyspie Młyńskiej i angażował się w działania kulturalne.

7 ul. Długa 37

Leonard Pietraszak zapisał się w pamięci jako wybitny artysta, ale również jako człowiek skromny, życzliwy i silnie związany z miejscem swojego pochodzenia. Przez całe swoje życie Pietraszak z dumą podkreślał swoje bydgoskie korzenie i aktywnie wspierał inicjatywy promujące miasto. Zasłużony aktor w 2012 roku odsłonił swój autograf na ulicy Długiej na Bydgoskiej Alei Autografów.

8 ul. Dworcowa 13

Po zdaniu matury Leonard Pietraszak rozpoczął pracę w RSW „Prasa-Książka-Ruch” jako instruktor do spraw prasy, równocześnie uczęszczając do studia aktorskiego przy ul. Gdańskiej. To właśnie wtedy zdecydował się na studia aktorskie w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej i Filmowej w Łodzi. Na scenie zadebiutował 19 czerwca 1959 roku, a już rok później ukończył studia, rozpoczynając intensywną karierę teatralną.

9 ul. Gdańska 95

Pietraszak urodził się 6 listopada 1936 roku w rodzinie o silnych tradycjach patriotycznych. Jego ojciec, Aleksander, był powstańcem wielkopolskim i żołnierzem Korpusu Ochrony Pogranicza. Natomiast matka, Janina z Dmowskich, zajmowała się domem i wychowaniem dzieci. Pierwszą część dzieciństwa Leonard Pietraszak spędził przy ul. Gdańskiej 95, w niewielkim mieszkaniu w oficynie na trzecim piętrze.

LEONARD PIETRASZAK

Szlakiem Wybitnego Aktora

GRA MIEJSKA powstała ku pamięci wybitnego aktora i Honorowego Obywatela Bydgoszczy w 90. rocznicę jego urodzin.

III LO
w Bydgoszczy

FINANSOWANIE: Urząd Miasta Bydgoszczy

POMYSŁ I KONCEPCJA: III Liceum Ogólnokształcące w Bydgoszczy, ul. Nowogrodzka 3

PROJEKT I REALIZACJA: Fundacja GeoActive www.geoactive.pl fundacja.geoactive@gmail.com

LEONARD PIETRASZAK

Szlakiem Wybitnego Aktora

PORADNIK DO SPACEROWNIKA

1. Spacerownik składa się z dwóch stron – mapy zawierającej trasę spaceru i lokalizację miejsc związanych z życiem Leonarda Pietraszaka oraz z opisem poszczególnych lokalizacji.
2. Trasa spaceru składa się z 9 lokalizacji.
3. Zalecana trasa spaceru – od punktu nr 1 do punktu nr 9, ale dla uczniów szkoły podstawowej zaleca się skrócenie trasy od punktu nr 1 do punktu nr 7.
4. Lokalizacje punktów nie są ułożone chronologicznie wg wydarzeń w życiu Leonarda Pietraszaka – o ich kolejności decyduje położenie geograficzne.
5. Nauczyciel może sam zdecydować o kolejności i o ilości odwiedzanych lokalizacji.
6. Pod dotarciem do poszczególnych lokalizacji, nauczyciel może wykorzystać opis danej lokalizacji znajdujący się w spacerowniku.
7. W lewym górnym rogu strony zawierającej mapę z trasą spaceru znajduje się kod QR. Dzięki niemu można ściągnąć plik w formacie PDF, który zawiera następujące elementy:
 - niniejszy poradnik,
 - rozszerzony opis życia i twórczości Leonarda Pietraszaka, czyli informacje, które można wykorzystać podczas spaceru,
 - spis lokalizacji wybranych do spacerownika
 - propozycję gry miejskiej opartej na tym spacerowniku w wersji pełnej i skróconej
8. Zasady przeprowadzenia gry miejskiej:
 - do każdej lokalizacji przypisane jest konkretne pytanie,
 - odpowiedź na dane pytanie znajduje się w terenie; rozejrzyj się dookoła i znajdź odpowiedź na pytanie
 - odpowiedź należy wpisać w odpowiednie pole składające się z kwadratów – ilość kwadratów odpowiada ilości liter w odpowiedzi (w każdym kwadracie należy wpisać jedną literę z danego odpowiedzi),
 - na końcu gry miejskiej należy ułożyć hasło końcowe – niektóre kwadraty oznaczone są małymi liczbami; ułóż litery wg kolejności 1,2,3, itd...
 - wyjaśnij uczniom co oznacza końcowe hasło – opis hasła znajdziesz w niniejszym poradniku w części dotyczącej gry miejskiej.

ROZSZERZONE INFORMACJE O LEONARDZIE PIETRASZAKU

Leonard Pietraszak należał do grona najwybitniejszych polskich aktorów teatralnych, filmowych i telewizyjnych, a jednocześnie był osobą silnie związaną ze swoim rodzinnym miastem - Bydgoszczą.

Pietraszak urodził się 6 listopada 1936 roku w rodzinie o silnych tradycjach patriotycznych. Jego ojciec, Aleksander, był powstańcem wielkopolskim i żołnierzem Korpusu Ochrony Pogranicza. Natomiast matka, Janina z Dmowskich, zajmowała się domem i wychowaniem dzieci. Pierwszą część dzieciństwa Leonard Pietraszak spędził przy ul. Gdańskiej 95, w niewielkim mieszkaniu w oficynie na trzecim piętrze. Jak po latach wspominał, to właśnie tam rodzice pokazywali mu gwiazdy.

Lata dzieciństwa aktora naznaczyła II wojna światowa. Już na początku września 1939 roku rodzina została zmuszona do ucieczki - ojciec był wówczas na froncie, a brat przebywał w Chodzieży. W czasie bombardowania w okolicach Kutna utracili cały swój dobytek. Po powrocie do Bydgoszczy okazało się, że ich mieszkanie zostało zajęte przez Niemców. Wyszli trafili na róg ulic Grunwaldzkiej i Jasnej, gdzie zamieszkali w małym sklepiku. Okres okupacji upłynął im w bardzo trudnych warunkach. Matka pracowała w fabryce makaronu przy ul. Chrobrego, skąd przynosiła jedzenie dla dzieci. Mały Leonard czekał na nią w bramie - były to niezwykle ciężkie czasy, do których aktor niechętnie wracał wspomnieniami. Dawne mieszkanie przy ul. Gdańskiej Leonard Pietraszak odwiedził dopiero w 2009 roku.

Po zakończeniu wojny rodzina osiedliła się przy ul. Grunwaldzkiej 38. Wkrótce potem Leonard rozpoczął naukę w pobliskiej Szkole Podstawowej nr 20 im. Jana Matejki. Już wtedy zetknął się ze światem sztuki - nauczyciel rysunku zabierał uczniów do miejscowego muzeum, gdzie młody Pietraszak podziwiał obrazy Leona Wyczółkowskiego. To doświadczenie stało się początkiem jego późniejszej pasji do malarstwa. Wolny czas spędzał on głównie na ulicach Okoła - Grunwaldzkiej, Jasnej i Wrocławskiej - bawiąc się z rówieśnikami i grając w piłkę-szmaciankę. Przez pewien czas interesował się także boksem i nawet trenował w klubie Zjednoczeni Bydgoszcz, m.in. pod wpływem Feliksa „Papy” Stamma, jednak sprzeciw rodziców sprawił, że szybko zrezygnował z tej aktywności.

W latach 1950–1954 był uczniem dzisiejszego III Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Mickiewicza. Okres nauki w liceum wspominał jako jeden z najpiękniejszych etapów swojego życia - szkoła znajdowała się blisko domu, a dodatkową przyjemność stanowiły częste wizyty nad Kanałem Bydgoskim. Utrzymywał również silne więzi z kolegami z klasy, a ich skład pamiętał do końca życia.

Po zdaniu matury Leonard Pietraszak rozpoczął pracę w RSW „Prasa-Książka-Ruch” jako instruktor do spraw prasy, równocześnie uczęszczając do studia aktorskiego przy ul. Gdańskiej. To właśnie wtedy zdecydował się na studia aktorskie w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej i Filmowej w Łodzi. Na scenie zadebiutował 19 czerwca 1959 roku, a już rok później ukończył studia, rozpoczynając intensywną karierę teatralną. Występował najpierw w Poznaniu, a następnie w Warszawie, gdzie przez wiele lat był związany z Teatrem Ateneum im. Stefana

Jaracza. Współpracował z wybitnymi twórcami, takimi jak Gustaw Holoubek czy Kazimierz Kutz, co znacząco wpłynęło na jego rozwój artystyczny.

Rozpoznawalność w całym kraju przyniosły mu role w filmie i telewizji. W serialu Czarne chmury wcielił się w postać Krzysztofa Dowgirda, natomiast w popularnym Czerdziestolatek zagrał doktora Karola Stelmacha. Szczególnie zapamiętana została jego rola w filmie Vabank, gdzie stworzył kreację bankiera Gustawa Kramera. Na swoim koncie miał także wiele innych ról w produkcjach filmowych i telewizyjnych, takich jak „Kronika wypadków miłosnych”, „Kingsajz”, „Złoto dezerterów”, „Daleko od szosy”, „Królowa Bona”, „Stawka większa niż życie” czy „Kariera Nikodema Dyzmy”.

Poza aktorstwem Pietraszak rozwijał również zainteresowania związane ze sztuką, zwłaszcza malarstwem. Z czasem stał się znawcą oraz kolekcjonerem dzieł, szczególnie prac Jana Stanisławskiego i jego uczniów. Razem z żoną, Wandą Majer-Pietraszak, przekazał swoją kolekcję Muzeum Okręgowemu im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy, podkreślając tym samym swoje przywiązanie do rodzinnego miasta. Aktor często odwiedzał Bydgoszcz, spacerował po Wyspie Młyńskiej i angażował się w działania kulturalne.

Leonard Pietraszak zmarł 1 lutego 2023 roku, pozostając do końca życia wierny swoim korzeniom. Zgodnie ze swoją wolą został pochowany na cmentarzu Starofarnym w Bydgoszczy, w grobie matki. W trakcie życia uhonorowano go wieloma odznaczeniami, m.in. Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Złotym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”. W 2018 roku został także Honorowym Obywatelą Bydgoszczy. Ponadto Pietraszak był także Honorowym członkiem Towarzystwa Miłośników Miasta Bydgoszczy.

Leonard Pietraszak zapisał się w pamięci jako wybitny artysta, ale również jako człowiek skromny, życzliwy i silnie związany z miejscem swojego pochodzenia – twórca, który przez całe życie z dumą podkreślał swoje bydgoskie korzenie i aktywnie wspierał inicjatywy promujące miasto.

SPIS LOKALIZACJI WYBRANYCH DO SPACEROWNIKA:

Lokalizacja nr 1 – ul. Nowogrodzka 3 – budynek III Liceum Ogólnokształcącego w Bydgoszczy

Lokalizacja nr 2 – Kanał Bydgoski – lokalizacja nad Kanałem Bydgoskim na wysokości III LO przy muralu Pietraszaka*

Lokalizacja nr 3 – ul. Grunwaldzka 41 – budynek Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 5, dawniej SP nr 20, lokalizacja od strony Kanału Bydgoskiego przy bramie wjazdowej na teren szkoły

Lokalizacja nr 4 – ul. Grunwaldzka 42 – kamienica na rogu ul. Grunwaldzkiej i ul. Jasnej

Lokalizacja nr 5 – Cmentarz Starofarny, po wejściu na teren cmentarza podejdź do tablicy z planem cmentarza - grób Leonarda Pietraszaka znajduje się w części C w bliskim sąsiedztwie grobów jeńców francuskich w południowo-wschodnim narożniku cmentarza

Lokalizacja nr 6 – ul. Mennica 7 – budynek Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy na Wyspie Młyńskiej, znany jako „Dom Wyczółkowskiego”, tablica informacyjna znajduje się na północno-wschodniej ścianie budynku

Lokalizacja nr 7 – ul. Długa 37 – tablica poświęcona Leonardowi Pietraszakowi zlokalizowana jest przed wejściem do Hostelu Ratuszowego

Lokalizacja nr 8 – ul. Dworcowa 13 – oryginalny budynek RSW „Prasa-Książka-Ruch” nie istnieje, obecnie znajduje się tam nowoczesny apartamentowiec

Lokalizacja nr 9 – ul. Gdańska 95 – kamienica

** planowany termin wykonania muralu – do końca 2026 roku*

GRA MIEJSKA – PYTANIA I ODPOWIEDZI (wersja trasy z 9 lokalizacjami):

- **Lokalizacja nr 1** – ul. Nowogrodzka 3

Pytanie: ***Wpisz nazwisko znajdujące się nad wejściem do budynku.***

Odpowiedź: **MICKIEWICZ**

- **Lokalizacja nr 2** – Kanał Bydgoski

Pytanie: ***Jaka forma rekreacji na świeżym powietrzu znajduje się na bulwarze przy szkole?***

Odpowiedź: **PIŁKARZYKI**

- **Lokalizacja nr 3** – ul. Grunwaldzka 41

Pytanie: ***Podaj dwa pierwsze wyrazy znajdujące się pod czterema orłami na jednym z pobliskich budynków.***

Odpowiedź: **TEATR BYDGOSKI**

- **Lokalizacja nr 4** – ul. Grunwaldzka 42

Pytanie: ***Ile okien znajduje się w wykuszu kamienicy od strony ul. Jasnej?***

Odpowiedź: **SZEŚĆ**

- **Lokalizacja nr 5** - Cmentarz Starofarny (*wersja z otwartym cmentarzem* – odnajdź grób Leonarda Pietraszaka)

Pytanie: ***Jaki jest drugi wyraz w ostatnim wierszu części epitafium poświęconego aktorowi?***

Odpowiedź: **OBYWATEL**

- **Lokalizacja nr 5** - Cmentarz Starofarny (*wersja z zamkniętym cmentarzem* – odnajdź kapliczkę Bożej Męki przy bramie)

Pytanie: ***Jaka jest ostatnia cyfra w dacie znajdującej się na kapliczce Bożej Męki?***

Odpowiedź: **TRZY**

- **Lokalizacja nr 6** – ul. Mennica 7

Pytanie: ***Jaka pracownia mieściła się w budynku Muzeum (wg tabliczki informacyjnej na budynku)?***

Odpowiedź: **FOTOGRAFICZNA**

- **Lokalizacja nr 7** – ul. Długa 37

Pytanie: ***Wpisz ostatni wyraz znajdujący się na tabliczce poświęconej Leonardowi Pietraszakowi.***

Odpowiedź: **AKTOR**

- **Lokalizacja nr 8** – ul. Dworcowa 13

Pytanie: ***Jaki napis widnieje na niewielkich szarych skrzyneczkach umieszczonych na ścianie frontowej budynku?***

Odpowiedź: **DWORCOWA**

- **Lokalizacja nr 9** – ul. Gdańska 95

Pytanie: ***Ile wazonów z kwiatami znajduje się na ścianie frontowej kamienicy?***

Odpowiedź: **OSIEM**

HASŁO: KRZYSZTOF DOWGIRD

Wyjaśnienie hasła: Krzysztof Dowgird to fikcyjna postać filmowa, główny bohater popularnego polskiego serialu spod znaku „płaszcz i szpady” – Czarne chmury. Postać w serialu z 1973 roku była grana przez Leonarda Pietraszaka.

LEONARD PIETRASZAK

Szlakiem Wybitnego Aktora

GRA MIEJSKA

- Lokalizacja nr 1** – Wpisz nazwisko znajdujące się nad wejściem do budynku.

				1						6
--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	---

- Lokalizacja nr 2** – Jaka forma rekreacji na świeżym powietrzu znajduje się na bulwarze przy szkole?

						2	3			
--	--	--	--	--	--	---	---	--	--	--

- Lokalizacja nr 3** – Podaj pierwsze dwa wyrazy znajdujące się pod czterema orłami na jednym z pobliskich budynków.

					15
--	--	--	--	--	----

			16	13				
--	--	--	----	----	--	--	--	--

- Lokalizacja nr 4** – Ile okien znajduje się w wykuszu kamienicy od strony ul. Jasnej?

5				
---	--	--	--	--

- Lokalizacja nr 5** – Jaki jest drugi wyraz w ostatnim wierszu części epitafium poświęconego aktorowi? (otwarty cmentarz)

			4					
--	--	--	---	--	--	--	--	--

- Lokalizacja nr 5** – Jaka jest ostatnia cyfra w dacie znajdującej się na kapliczce Bożej Męki? (zamknięty cmentarz)

				4
--	--	--	--	---

- Lokalizacja nr 6** – Jaka pracownia mieściła się w budynku Muzeum (wg tabliczki informacyjnej na budynku)?

9				11								
---	--	--	--	----	--	--	--	--	--	--	--	--

- Lokalizacja nr 7** – Wpisz ostatni wyraz znajdujący się na tabliczce poświęconej Leonardowi Pietraszakowi.

				7	
--	--	--	--	---	--

- Lokalizacja nr 8** – Jaki napis widnieje na niewielkich szarych skrzyneczkach umieszczonych na ścianie frontowej budynku?

10								12
----	--	--	--	--	--	--	--	----

- Lokalizacja nr 9** – Ile wazonów z kwiatami znajduje się na ścianie frontowej kamienicy?

8				14	
---	--	--	--	----	--

HASŁO

1	2	3	4	5	6	7	8	9

10	11	12	13	14	15	16	

LEONARD PIETRASZAK

Szlakiem Wybitnego Aktora

GRA MIEJSKA

- Lokalizacja nr 1** – Wpisz nazwisko znajdujące się nad wejściem do budynku.

			1			12			6
--	--	--	---	--	--	----	--	--	---

- Lokalizacja nr 2** – Jaka forma rekreacji na świeżym powietrzu znajduje się na bulwarze przy szkole?

					2	3			
--	--	--	--	--	---	---	--	--	--

- Lokalizacja nr 3** – Podaj pierwsze dwa wyrazy znajdujące się pod czterema orłami na jednym z pobliskich budynków.

			7				10	16	13				
--	--	--	---	--	--	--	----	----	----	--	--	--	--

- Lokalizacja nr 4** – Ile okien znajduje się w wykuszu kamienicy od strony ul. Jasnej?

5				
---	--	--	--	--

- Lokalizacja nr 5** – Jaki jest drugi wyraz w ostatnim wierszu części epitafium poświęconego aktorowi? (otwarty cmentarz)

		4					
--	--	---	--	--	--	--	--

- Lokalizacja nr 5** – Jaka jest ostatnia cyfra w dacie znajdującej się na kapliczce Bożej Męki? (zamknięty cmentarz)

			4
--	--	--	---

- Lokalizacja nr 6** – Jaka pracownia mieściła się w budynku Muzeum (wg tabliczki informacyjnej na budynku)?

9				11					14				
---	--	--	--	----	--	--	--	--	----	--	--	--	--

- Lokalizacja nr 7** – Wpisz ostatni wyraz znajdujący się na tabliczce poświęconej Leonardowi Pietraszakowi.

			8	15
--	--	--	---	----

HASŁO

1	2	3	4	5	6	7	8	9

10	11	12	13	14	15	16